

Қалбни маъсият ва гуноҳдан поклаш ҳақидаги оятлар | Тазкия дарслари (254- дарс)

19:00 / 04.11.2023 1135

Аллоҳ таоло Бақара сурасида шундай деб марҳамат қиласи:

يُتَمِّمْ أَنْ أَرَادَ لِمَنْ كَامِلَيْنِ حَوْلَيْنِ أَوْلَادُهُنَّ يُرِضِّعُنَ وَالْأُولَادُ أُتْ

تُكَلَّفُ لَا بِالْمَعْرُوفِ وَكَسْوَةُهُنَّ رِزْقُهُنَّ لَهُ الْمَوْلُودُ وَعَلَى الرَّضَاعَةِ

لَهُ مَوْلُودٌ وَلَا بِوَلَدٍ هَا وَلِدَةٌ تُضَارَّ لَا وُسْعَهَا إِلَّا نَفْسُ

تَرَاضِ عَنْ فِصَالًا أَرَادَا فَإِنْ ذَلِكَ مِثْلُ الْوَارِثِ وَعَلَىٰ بُولَدِهِ

أَوْلَدَكُمْ تَسْتَرِضِعُوا أَنْ أَرَدْتُمْ وَإِنْ عَلَيْهِمَا جُنَاحٌ فَلَا وَتَشَاءُرِ مِنْهُمَا

اللَّهُ وَأَنْقُوا بِالْمَعْرُوفِ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فَلَا

بَصِيرٌ تَعْمَلُونَ بِمَا أَنَّ وَأَعْلَمُوا

٢٣٣

«Оналар фарзандларини түлиқ икки йил әмизурлар. (Бу) әмизиши батамом қилмоқчи бўлган киши учундир. Уларни маъруф ила едириб, кийинтириш туғдирганинг зиммасидадир. Ҳеч бир жонга имкониятидан ташқари нарса юклатилмас. Она ҳам ўз боласи туфайли, ота ҳам ўз боласи туфайли зарар тортмасин. Меросхўрга ҳам худди шундай. Агар ўзаро рози бўлиб, маслаҳатлашиб, сутдан ажратишни ирода қилсалар, икковларига гуноҳ йўқ. Агар фарзандларингизга әмизувчи талаб қилмоқчи бўлсангиз, берадиганингизни маъруф ила аввалдан топширсангиз, сизларга гуноҳ йўқ. Ва Аллоҳга тақво қилинг ҳамда билингки, Аллоҳ нима амал қилаётганингизни албатта кўриб турувчиидир» (233-оят).

Оятнинг охирида яна бир бор тақвога, Аллоҳдан қўрқишига даъват қилинади. Бу эса мазкур масаланинг ғоят муҳим эканига далилдир:

«Ва Аллоҳга тақво қилинг ҳамда билингки, Аллоҳ нима амал қилаётганингизни албатта кўриб турувчиидир».

Яна бир бор тақвога чақириқ. Исломий ҳаётнинг барча соҳалари тақво билан боғлиқлиги ушбу ояти карималар тўпида яққол зоҳир бўлиб турибди. Ҳатто болани эмизиш, тарбия қилиш бобида ҳам тақво билан иш тутиш таъкидланмоқда.

Аллоҳ таоло бандаларига марҳамат қилиб айтади:

شُعُوبًا وَجَعَلْنَاكُمْ وَأَنْتَيْ ذَرَّگَرِ مِنْ خَلْقَنَاكُمْ إِنَّا أَنَّ النَّاسُ يَكَانُ يَأْيَهَا

خَيْرٌ عَلَيْمُ اللَّهِ إِنَّ أَنْقَنَكُمْ اللَّهِ عِنْدَ أَكْرَمَكُمْ إِنَّ لِتَعَارِفُوا وَقَبَّا إِلَّا

«Эй одамлар! Биз сизларни бир эркак ва аёлдан яратдик ва сизларни ўзаро танишишингиз учун халқлар ва қабилалар қилиб қўйдик. Албатта, Аллоҳнинг ҳузурида энг ҳурматлийингиз энг тақводорингиздир. Албатта, Аллоҳ ўта билувчи ва ўта хабардордир» (Хужурот сураси, 13-оят).

Ислом динида инсон қадрини белгилашда турли ноаниқ ўлчовларнинг ҳеч қандай қиймати йўқ. Улар ҳаммаси бекор қилинади ва ягона мезон сифатида илоҳий ўлчов жорий этилади. Бу ўлчов инсонлар қадрини фақат битта нарсага қараб, яъни инсоннинг тақвосига қараб ўлчайди:

«Албатта, Аллоҳнинг ҳузурида энг ҳурматлийингиз энг тақводорингиздир».

Ер юзида инсонларнинг қадр-қиймати ушбу илоҳий ўлчов билан ўлчангандагина турли низолар, уруш-жанжаллар ва келишмовчиликлар барҳам топади.

Худди шу оятнинг маъносида Расулуллоҳ алайҳиссолату вассаломдан кўплаб ҳадислар келган.

لَلَّا يَضْرِبُهُ يَبْأَنُ
لَلَّا لُوْسَرَلَاقْ بَلَاقْ نَعْ
نَإِ مَلَسَوْيَلَعْ لَلَّا يَلَصِ
مُكْرُوْصَ يَلِإِ رُظْنَيْ لَلَّا
يَلِإِ رُظْنَيْ نَلَوْ مُكْلَوْمَأْ
أَوْ مُكْلَمَعْ أَوْ مُكْلَبْ وُلْقَ
مُكْلَسْمَ.

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Албатта, Аллоҳ суратларингизга ва молу дунёларингизга қарамайди, балки қалбингиз ва амалингизга қарайди», дедилар».

Муслим ривоят қилган.

= رَدِ يَبْأَنْعُدْمُحَأْمِلَجَنْخَأْو
ش يَبْنَلَأَنْأَنْعُهَلَلَيَضَر
لَاقَمَسَوَهَلَعَهَلَلَيَلَص
تْسَلَكَنِإَفْرُطَنَا: لَه
أَلِدَوْسَأَلَوَرَمَحَأَنَمَرِيَخَب
ش يَوْقَتِبُهَلُضْفَتْنَأْ.

Имом Аҳмад Абу Зарр розияллоҳу анҳудан ривоят қилади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам унга:

«Назар сол, агар сенинг тақвода ортиқлигинг бўлмаса, қизилдан ҳам, қорадан ҳам яхши эмассан», дедилар».

«Руҳий тарбия» китобининг 2-жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2021 йил 14 апрелдаги 03-07/2439-рақамли хulosasi асосида чоп этилган.